

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **JUDr. P. K.,**
bytem ,

proti
žalovanému: **Magistrát hl. m. Prahy,**
sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1,

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 12. 5. 2020, č. j. MHMP 684484/2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2020, č. j. MHMP 684484/2020, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 000,-Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 14 ze dne 15. 11. 2019, č. j. UMCP14/19/45673/OPKČ/VAC, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku střetu zájmů podle § 23 odstavce 1 písmene f) zákona č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů (dále jen „zákon o střetu zájmů“ či „zákon“). Tohoto se měl žalobce dopustit tím, že neučinil oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 1, 2 nebo 3 zákona

veřejným funkcionářem do 30. 6. 2018 jako veřejný funkcionář, který zahájil výkon funkce dne 3. 11. 2014.

2. Uvedl, že působil jako řadový neuvolněný radní, je osobou, kterou zákon o střetu zájmů označuje v ustanovení § 2 odst. 1 písm. q). Výkon funkce zahájil žalobce dne 2. listopadu 2014. V průběhu výkonu došlo novelou č. 14/2017 Sb., k problematice změny zákona o střetu zájmů. Žalobce poukázal především na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 38/17 ze dne 11. února 2020, ve kterém se soud danou problematikou podrobně zabývá. Dle žalobce zákon o střetu zájmů, tak jak byl v roce 2017 novelizován, je vůči neuvolněným radním malých městských částí nespravedlivý a protiústavní. Jako řadový radní malé městské části, který ani nebyl pro výkon své funkce uvolněn ze svého zaměstnání, měl podat přiznání o majetku, který s výkonem úlohy radního nijak nesouvisel. Nově včleněný zákonný požadavek zněl žalobci, jako by jej někdo dopředu bezdůvodně nařkl ze záměru vykonávat radního nečestně a s nekalými záměry. Pociťoval jej i jako zásah do svého soukromí. Pokud by se jednalo o pravidla, která jsou známa dopředu, tak by mohl takovou věc zvážit a rozhodnout se. Takto byl ale postaven před hotovou věc, neboť ke změně pravidel došlo „v průběhu hry“, tj. během volebního období. Kromě možnosti, kterou žalobce zvolil, měl další možnost, a to odstoupit ze své funkce; to by ovšem považoval za prohřešek vůči svým spoluobčanům, kteří se jej rozhodli volit. Učinil tak i z důvodu osobní ochrany. Volně přístupné informace o majetku žalobce mohou být zneužity osobami s kriminálními záměry. Pociťoval povinnost jednat tak, jak jednal, i s ohledem na osobní bezpečnost. Stát vystavil některé své občany možnosti zvýšeného ohrožení, aniž by proti tomu stály nějaké zvýšené, či zvláštní ochranné prvky.
3. Ústavní soud se nezabýval námitkou změn podmínek pro výkon veřejné funkce v průběhu jejího výkonu. Poukazoval v řadě míst na to, že je vázán petitum návrhu. K problematice se nevyjádřil s tím, že žádná z navrhovatelek povinnost zakotvenou v § 10 odst. 1 zákona o střetu zájmů nenapadá. Ústavní soud neshledal prostředek prevence střetu zájmů za nepřiměřený. Zcela pomínuta zůstala otázka vzniku dalších omezení v průběhu výkonu funkce. Tedy nikoliv „při vstupu“, ale v „průběhu výkonu“. Pokud nebyla senátory namítnuta, tak se jí Ústavní soud nemohl zabývat.
4. Žalobce zastává názor, že v jeho případě došlo k porušení principu právní jistoty. Znakem právního státu je jak předvídatelnost práva, tak i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci, zákonodárce mohl nové podmínky vymezit až do začátku dalšího volebního období.
5. Rozhodnutí nepřihlásit se do Centrálního registru oznámení a nepodat údaje o svých poměrech učinil žalobce v září 2017. V zákonem stanovené lhůtě do 30. listopadu 2017 neučinil žádné kroky, na základě kterých by se přihlásil do Centrálního registru oznámení. Nepodal informaci o svých majetkových poměrech a jiných poměrech, které novelizovaný zákon vyžadoval. Z uvedených důvodů do Centrálního registru oznámení nepřihlásil ani později. Deklaroval tak svůj postoj proti normě, se kterou jsem nesouhlasil. Dle žalobce se jedná o další potrestání za jedno jednání. Nemohl činit záznamy v registru, do kterého se odmítnul již dříve přihlásit. Proto namítl promlčení.
6. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Poukázal na to, že mu nepřísluší hodnocení právní úpravy střetu zájmů. Zabýval se závěry Ústavního soudu, dle kterých veřejný funkcionář, kterým žalobce byl, nebyl zbaven povinnosti dle § 12 zákona o střetu zájmů. Subjektivní postoj žalobce nemůže dle žalovaného ospravedlnit porušení práva. Dle žalovaného

neobstojí námitka žalobce o porušení právní jistoty, kdy nová povinnost byla zavedena až v průběhu volebního období, neboť i když žalobce s povinností nesouhlasí, nemůže zlehčovat nerespektování zákona.

7. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. A posoudil předmětnou věc následovně. Žaloba je důvodná.
8. Podle čl. II bodu 3 přechodných ustanovení zákona č. 14/2017 Sb. (dále jen „novela“) *každý veřejný funkcionář, s výjimkou veřejných funkcionářů uvedených v § 2 odst. 1 písm. a) a b), je povinen ve lhůtě od 1. října 2017 do 30. listopadu 2017 učinit oznámení podle § 9, § 10 odst. 2 a § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a to podle stavu ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona a hodnoty majetku ke dni podání oznámení.*
9. Podle čl. II bodu 4 přechodných ustanovení novely *veřejný funkcionář, který učinil oznámení podle § 9, § 10 odst. 2 a § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ve lhůtě uvedené v bodě 3, podá ve lhůtě do 30. června 2018 pouze oznámení podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.*
10. Podle čl. 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů *ve znění po novele oznámení podle § 9, § 10 odst. 1 písm. b) a § 11 odst. 2 je veřejný funkcionář povinen činit nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku po celou dobu výkonu funkce.*
11. Podle § 23 odst. 1 písm. f) zákona o střetu zájmů *ve znění po novele veřejný funkcionář s výjimkou veřejného funkcionáře uvedeného v § 2 odst. 2 písm. f) nebo g) se dopustí přestupku tím, že neučiní oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 1, 2 nebo 3.*
12. Jádrem žaloby je námitka žalobce, kdy se domnívá, že došlo k porušení jeho práva na informační sebeurčení, a to v důsledku povinnosti, která měl být nově zavedena v průběhu výkonu jeho funkce. Uvádí, že výkon funkce zahájil dne 2. 11. 2014, kdy následně v průběhu výkonu mělo novelou č. 14/2017 Sb. dojít k problematické změně zákona o střetu zájmů.
13. K námitce žalobce, že nepovažuje za správné, že byla nová povinnost stanovená novelou v průběhu volebního období, soud předepisuje, že Ústavní soud ve zmíněném nálezu poukázal na to, že novelou byla zavedena povinnost podávat tzv. vstupní oznámení (oznámení o majetku vlastněném před zahájením výkonu funkce) vedle do té doby existujících každoročních oznámeních o majetku nabytém v průběhu výkonu funkce, (bod 88). Ústavní soud v nálezu také uvedl, že: „Pokud navrhovatelka č. 2 v návrhu uvádí, že se novelou č. 14/2017 Sb. „zásadně rozšířil okruh osob, které musí veřejné prohlášení učinit“, nelze jí přisvědčit. Ve vztahu k neuvolněným funkcionářům samospráv se nijak nerozšířil okruh osob, které musí oznámení podávat. K rozšíření dopadu zákona o střetu zájmů tedy došlo nikoli co do okruhu povinných subjektů (jde-li o neuvolněné funkcionáře samospráv), nýbrž „jen“ co do veřejné přípustnosti podaných oznámení, resp. údajů z nich.“ (bod 77).
14. Z uvedeného je tedy zřejmé, že pokud by žalobce nebyl ochoten do funkce nastoupit z důvodu povinnosti podávat jakékoli oznámení o majetku, pak by se tato neochota projevila nepochybně již v roce 2014.

15. Současně je však třeba dát žalobci za pravdu v tom, že novelou došlo k podstatné změně oznamovací povinnosti, kdy zásadním rozdílem byl zcela odlišný způsob, jakým měly být informace z učiněných oznámení zpřístupňovány, přičemž nově měla být dána možnost na informace z oznámení nahlížet skrz veřejnou datovou síť, tedy zpřístupnění informací bylo podstatným způsobem rozšířeno.
16. Charakterem změny provedené novelou se ve svém rozhodnutí zabíral Ústavní soud i Nejvyšší správní soud.
17. Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 38/2017 konstatoval, že je třeba rozlišovat dvě roviny, a sice povinnost podat oznámení o majetkových poměrech jako takovou a způsob zveřejnění těchto údajů. Uvedl, že: *„je nutno rozlišit dva základní typy zásahu do práva na soukromí, resp. práva na informační sebeurčení, které se liší svou intenzitou: 1. samotnou povinností podávat oznámení o majetku, příjmech a závazcích (dále též jen „oznámení“) a 2. zpřístupnění takto poskytnutých údajů veřejnosti.“* (bod 66).
18. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 173/2020 – 32 ze dne 29. 10. 2020, ve kterém se zabýval skutkově obdobným případem, poukázal na vzájemnou provázanost povinnosti jako takové a zpřístupnění informací. K tomu uvedl, že: *„Vůči jednotlivci, jemuž je adresována oznamovací povinnost, však není možné odhlédnout od důsledků splnění této povinnosti. Přestože úprava oznamovací povinnosti představuje samostatnou právní normu, zdánlivě nezávislou na tom, jak jsou pak údaje z oznámení dále zpracovávány, NSS má za to, že obě části úpravy jsou funkčně úzce propojené, neboť obě slouží k naplnění legitimního účelu, který zákonodárce sledoval.“* (bod 50)
19. Ústavní soud podotkl, že navrhovatelky nenapadly samotné ustanovení § 10 odst. 1 zákona o střetu zájmu, ale § 10 odst. 2 a 3 téhož zákona. Z odůvodnění nálezu je však zřejmé, jak ostatně uvedl i Nejvyšší správní soud, že *„povinnost podat průběžné oznámení není z ústavního pohledu sama o sobě problematická“*. Co se týče právní úpravy § 10 odst. 2 a 3 zákona o střetu zájmů a § 11 odst. 3 téhož zákona, Ústavní soud uvedl, že tuto úpravu shledal jako proporcionální ve vztahu k legitimnímu cíli.
20. Jde-li o druhou část, tedy způsob zveřejnění údajů z oznámení, pak v tomto směru Ústavní soud konstatoval, že daná povinnost nepochybně též sleduje legitimní cíl, nicméně se neztotožnil s tím, že by nebylo možné tohoto cíle dosáhnout šetrněji. Uvedl, že: *„Novelizace provedená zákonem č. 14/2017 Sb. navíc vedle centralizace registru oznámení přinesla z hlediska veřejné přístupnosti poskytovaných údajů další zásadní změnu, a to opuštění režimu zpřístupňování údajů pouze na žádost a vytvoření dvou režimů zpřístupnění.“* (bod 108).
21. *„Ústavní soud proto vychází ze skutečnosti, že veřejný zájem na určitých informacích o majetkových poměrech veřejných funkcionářů a osob jim blízkých se může dostat do střetu s právem na informační sebeurčení a soukromí. Tento veřejný zájem je však nutno poměřovat s opakovaně zmíněným právem na ochranu soukromí a informační sebeurčení.“* (bod 118) (...) *„Zveřejňování majetkových poměrů veřejných funkcionářů je bezesporu způsobilé naplnit sledovaný legitimní cíl, jímž je nejen možnost snazšího odhalení případného střetu zájmů, ale též jeho prevence. Vědomí si veřejné dostupnosti informací o majetkových poměrech může vést k vyšší míře zdrženlivosti ve vztahu k preferování soukromého zájmu na úkor zájmu veřejného.“* (bod 125) (...) *Má-li být cílem nahlížení do registru prevence či odhalení střetu zájmů, resp. zvýšení důvěry veřejnosti v činnost veřejné moci, nikoli pouhé uspokojení osobní zvědavosti, či dokonce zjišťování pro účely nezákonné či jinak nepřípustné, nelze považovat*

formální bariéru v podobě individuální žádosti za překážku, která by naplnění uvedeného účelu bránila.“ (bod 133). „...při posouzení napadené právní úpravy optikou míry zásahu do práva na informační sebeurčení veřejných funkcionářů dospěl k závěru, že § 14b odst. 1 písm. a) až c) zákona o střetu zájmů z pohledu ústavnosti neobstojí. Důvodem je skutečnost, že cíle napadené právní úpravy bylo možno dosáhnout srovnatelným způsobem též při nižší intenzitě zásahu do práva na soukromí, tedy nahlášením do registru oznámení na základě žádosti...“ (bod 142).

22. Ve světle těchto argumentů ústavní soud zrušil § 14b odst. 1 písm. a), b) a c) s tím, že doby přijetí nové úpravy, která by měla obsahovat možnost podání žádosti o informaci, nebude možné údaje zpřístupňovat.
23. Pokud žalobce uváděl, že dle jeho názoru daná úprava zapříčiní úbytek zájmu o výkon funkce, pak lze k tomu poznamenat, že Ústavní soud se zabýval i tímto aspektem, resp. např. množstvím zátěže, které daná povinnost přináší, uvedl například, že: *„Ústavní soud nehodlá snižovat argumenty navrhovatele týkající se vzrůstající administrativní zátěže obcí, nedostatečného odměňování představitelů obcí či obecně nezájmu o participaci na činnosti obecní samosprávy zejména v malých obcích. Řešením na tyto problémy však není úplné vyjmutí obecních funkcionářů z režimu zákona o střetu zájmů, tedy fakticky připuštění toho, že ke střetu zájmu může na malých obcích docházet, resp., že bude případný střet zájmů obtížněji zjistitelný.“ (bod 82).*
24. Ústavní soud se vyjádřil také k žalobcem rovněž zmiňované otázce transparentnosti majetkových poměrů: *„Jak již Ústavní soud úvodem předeslal, nijak nezpochybňuje existenci legitimního cíle napadené právní úpravy spočívajícího v zájmu na zabránění, resp. předcházení výkonu veřejné funkce v soukromém zájmu na úkor veřejného zájmu v rozporu s § 3 zákona o střetu zájmů. Součástí prevence je bezesporu též veřejná kontrola, přičemž tuto kontrolu umožňuje, resp. usnadňuje transparentnost majetkových poměrů veřejných funkcionářů (...) je taktéž nepochybné, že majetkové poměry veřejného funkcionáře mohou případný střet zájmů indikovat.“ (bod 122).*
25. *„Lze sice připustit, že transparentnost majetkových poměrů je z povahy věci vždy nižší než při poskytování údajů na žádost než při jejich plošném zveřejnění. K tomu však Ústavní soud dodává, že transparentnost majetkových poměrů veřejných funkcionářů nemá být účelem o sobě. Tato transparentnost je pouze prostředkem použitelným do té míry, dokud bude naplňovat cíl zákona spočívající v transparentnosti činnosti orgánů veřejné moci. Ústavní soud však neshledal, že by natolik široká transparentnost majetkových poměrů spočívající v režimu zveřejňování údajů z registru oznámení bez dalšího, byla pro transparentnost veřejné moci nezbytná.“ (bod 135).*
26. Pro zde řešený případ je podstatné, jaký dopad má uvedené rozhodnutí Ústavního soudu na žalobce. Dle přechodných ustanovení novely, konkrétně čl. II bodu 3 přechodných ustanovení *Každý veřejný funkcionář, s výjimkou veřejných funkcionářů uvedených v § 2 odst. 1 písm. a) a b), je povinen ve lhůtě od 1. října 2017 do 30. listopadu 2017 učinit oznámení podle § 9, § 10 odst. 2 a § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a to podle stavu ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona a hodnoty majetku ke dni podání oznámení.*
27. Dle přechodných ustanovení čl. II bodu 4 novely *Veřejný funkcionář, který učinil oznámení podle § 9, § 10 odst. 2 a § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ve lhůtě uvedené v bodě 3, podá ve lhůtě do 30. června 2018*

pouze oznámení podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

28. Ministerstvo spravedlnosti v dopise správnímu orgánu I. stupně ze dne 17. 10. 2018, jež je součástí spisu, shrnulo situaci tak, že oznámení dle čl. II bodu 4 přechodných ustanovení novely měli podat funkcionáři, kteří jimi byli ke dni 1. 9. 2017 nebo kteří zahájili výkon funkce v průběhu září 2017, a kteří zároveň splnili povinnost učinit oznámení dle čl. II bodu 3 přechodných ustanovení novely.
29. Naproti tomu oznámení dle § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů, tzv. průběžné oznámení měli ve lhůtě do 30. 6. 2018 učinit veřejní funkcionáři, kteří zahájili výkon funkce od 1. 10. 2017 do 31. 12. 2017, a dále ti, kteří sice byli veřejnými funkcionáři již ke dni 1. 9. 2017 či zahájili výkon funkce v průběhu září, avšak oznámení dle čl. II bodu 3 přechodných ustanovení novely nepodali.
30. S ohledem na skutečnost, že žalobce byl funkcionářem již od roku 2014, spadal do kategorie funkcionářů, kteří byli povinni podat oznámení ve smyslu čl. II bodu 3 přechodných ustanovení novely. Tedy žalobce byl ve smyslu výše uvedeného jakožto zastupitel ve funkci d roku 2014 povinen podat nikoli „standardní“ vstupní oznámení ve smyslu § 10 zákona o střetu zájmů, ale „mimořádné“ vstupní oznámení ve smyslu přechodných ustanovení čl. II bodu 3.
31. Jelikož žalobce oznámení ve smyslu čl. II bodu 3 nepodal, jak je zřejmé z jeho tvrzení, kdy tímto postupem projevoval nesouhlas s oznamováním do registru, byl povinen podat do 30. 6. 2018 nikoli oznámení ve smyslu čl. II bodu 4 přechodných ustanovení novely, ale ve smyslu § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů.
32. V případě žalobce tedy žalovaný nepochybil, pokud spojil porušení s § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů.
33. Nejvyšší správní soud se ve zmiňovaném rozsudku č. j. 9 As 173/2020 – 32 zabýval obdobnou situací - tím, zda mohla být stěžovatelka sankcionována za porušení § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů, kdy namítala, že toto ustanovení se na ni nevztahovalo, a k podání oznámení byla povinna dle čl. II bodu 3 resp. 4 přechodných ustanovení novely.
34. K tomu NSS konstatoval, že: *„Pakliže se na ni nevztahovala zvláštní povinnost podat první průběžné oznámení do 30. 6. 2018 podle čl. II bodu 4. zákona č. 14/2017 Sb., dopadala na ni obecná povinnost podat „standardní“ průběžné oznámení ve lhůtě do 30. 6. 2018 podle § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů. Z této úpravy totiž neexistuje žádná jiná výjimka kromě popsaného přechodného ustanovení. NSS podotýká, že rozdíl mezi zvláštní úpravou v přechodném ustanovení a obecnou úpravou v § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů je pouze v rozsahu oznamovaných skutečností, nikoli ve lhůtě pro podání oznámení. Tento rozdíl je zdůvodněný právě předpokladem, že stávající veřejní funkcionáři učinili nulové vstupní oznámení, a proto nebylo třeba, aby vzhledem k malému časovému odstupu v prvním průběžném oznámení uváděli některé informace. Průběžné oznámení podle § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů stěžovatelka neučinila, což popsal prvostupňový orgán ve druhé části skutkové věty výroku svého rozhodnutí. Je zřejmé, že naplnění skutkové podstaty § 23 odst. 1 písm. f) zákona o střetu zájmů správně spojil s porušením povinnosti stanovené v § 12 odst. 2 téhož zákona, která na stěžovatelku dopadala. Skutek, v němž spatřoval přestupek, ve výroku rozhodnutí řádně vymezil, jde o protiprávní jednání, které je zákonem označeno jako přestupek*

a byla s ním spojená sankce. Zásada nullum crimen sine lege proto nebyla porušena.“ (bod 31 a 32).

35. Ve věci je však dále podstatné uvedené propojení oznamovací povinnosti s nově zavedeným způsobem zpřístupňování, který byl zrušen Ústavním soudem. Jelikož se Nejvyšší správní soud detailně zabýval obdobným případem, jak soud již uvedl, přistoupil zdejší soud k rozsáhlejší citaci tohoto rozhodnutí NSS, na něž ve značné míře odkazuje.
36. NSS se zabýval dopadem nálezu na stěžovatelku, která byla obdobně jako žalobce v době, kdy došlo ke změně povinnosti již ve výkonu funkce. Krajský soud v dané věci žalobu zamítl s tím, že náleze Ústavní soudu vyložil tak, že pro žalobkyni nemá důsledky s odůvodněním, že názor o protiústavnosti splnění oznamovací povinnosti je pouze jejím subjektivním přesvědčením. S tímto závěrem se NSS neztotožnil, a naopak dospěl k závěru, že byť derogační náleze ÚS měl odloženou vykonatelnost do 31. 12. 2020, jeho závěry je třeba zohlednit, neboť nelze pominout, že takový náleze již existuje. Oznamovací povinnost je třeba chápat jako úzce propojenou se způsobem zpřístupňování informací, kdy příslušné ustanovení ÚS zrušil. S odkazem na to dle NSS pokud by byla vůči stěžovateli aplikována úprava ve svém celku, pak by došlo k porušení jejích základních práv.
37. NSS uvádí: „Je zřejmé, že § 71 odst. 2 a 3 zákona o Ústavním soudu na případ stěžovatelky nedopadají. Nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 38/17 nedošlo ke zrušení ustanovení zákona, na jehož základě byla vydána rozhodnutí o přestupku. Ústavní soud tímto nálezem nezrušil ustanovení aplikovaná v jejím případě, naopak konstatoval, že samotná povinnost podat oznámení je ústavně konformní. (bod 40) To však nic nemění na skutečnosti, že tyto ústavně konformní normy vzhledem k systematice a návaznosti zákonné úpravy vedou k „aktivaci“ navazujících norem o automatickém zpřístupňování údajů z oznámení v centrálním registru oznámení. Právě úprava neomezeného zpřístupňování údajů v centrálním registru oznámení byla příčinou protiústavnosti ustanovení zrušených nálezem sp. zn. Pl. ÚS 38/17. Na jeho základě proto lze konstatovat, že splnění povinnosti podat oznámení by stěžovatelku nutně vystavilo protiústavním důsledkům v podobě porušení jejího práva na informační sebeurčení.“ (bod 41).
38. Ústavní soud odložil vykonatelnost derogačního výroku až uplynutím dne 31. 12. 2020; právní úprava, jež má za následek porušení práv veřejných funkcionářů, byla tedy účinná jak v době rozhodování krajského soudu, tak době rozhodování NSS.
39. Z hlediska významu pro zde řešenou věc je relevantní dále mj. bod 46 a následující rozhodnutí NSS: „Z těchto právních závěrů plyne, že správní soudy se musejí zabývat dopady nálezu sp. zn. Pl. ÚS 38/17 navzdory tomu, že byla odložena jeho vykonatelnost; z toho totiž ještě neplyne, že náleze po dobu odložení své vykonatelnosti právně neexistuje. V případě, že sezná, že má náleze na případ stěžovatelky přímý vliv, musí postupovat tak, aby zajistil účinnou ochranu jejích základních práv. (bod 46) (...) Krajský soud chápal oznamovací povinnost a zpřístupňování údajů z oznámení v centrálním registru oznámení jako dvě samostatné a od sebe oddělitelné části právní úpravy. Podobně postupoval Ústavní soud při přezkumu ústavnosti zákona o střetu zájmů. NSS má však za to, že jeho postup nemohou obecné soudy vykládat tak, že závěr o rozporu jedné části s ústavním pořádkem nebrání v plné aplikaci druhé části zákona. Ústavní soud tento postup zvolil proto, že každá z těchto úprav vede k odlišnému zásahu do práva na informační sebeurčení, a proto provedl test proporcionality vůči každé z nich odděleně. K zásahu do práva na informační sebeurčení tedy dochází podle zákona o střetu zájmů dvakrát;

zatímco samotná oznamovací povinnost v testu proporcionality obstála, způsob zveřejňování takto podaných oznámení již nikoli. (bod 49) Vůči jednotlivci, jemuž je adresována oznamovací povinnost, však není možné odhlédnout od důsledků splnění této povinnosti. Přestože úprava oznamovací povinnosti představuje samostatnou právní normu, zdánlivě nezávislou na tom, jak jsou pak údaje z oznámení dále zpracovávány, NSS má za to, že obě části úpravy jsou funkčně úzce propojené, neboť obě slouží k naplnění legitimního účelu, který zákonodárce sledoval. (bod 50) (...) To, že smyslem podání oznámení je též jeho zpřístupnění veřejnosti, je podle NSS důvodem, proč je třeba přihlídnout ke skutečnosti, že při zpřístupnění dochází k porušení práva na informační sebeurčení. Oznamovací povinnost je veřejnému funkcionáři uložena za účelem, jenž je za současného právního stavu neodlučně spjat s porušením jeho základních práv...“ (bod 52).

40. NSS poukázal na zásadu, že správní trestání by mělo představovat nástroj ultima ratio a dospěl k závěru, že ačkoli je třeba na jednání stěžovatelky nahlížet jako na protiprávní, v důsledku vyslovení protiústavnosti § 14b odst. 1 písm. c) není u jejího jednání splněna podmínka společenské škodlivosti.
41. „Za těchto výjimečných okolností a veden povinností poskytnout účinnou ochranu základním právům NSS posoudil, zda byly splněny všechny obecné znaky přestupku, jak plynou z definice v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky, citované výše v bodu [20], a zda byly obecně dány podmínky pro uplatnění správního trestání. (bod 55) (...) Korektivem, jenž má zajistit uplatňování správního trestání toliko v mezích prostředku ultima ratio, je zásada subsidiarity správního trestání. (bod 57) (...) Bylo v rozporu s povahou správního trestání jako nástroje ultima ratio a požadavkem na splnění materiálního znaku přestupku, pokud krajský soud i po vyhlášení tohoto nálezu Ústavního soudu zcela odhlédl od toho, že stěžovatelka byla trestána za nesplnění zákonné povinnosti, jejíž splnění by ve světle tohoto nálezu nutně vedlo k protiústavnímu zásahu do jejích práv. Z hlediska možnosti potrestat stěžovatelku za uvedený přestupek má tedy uvedený nález ten dopad, že v důsledku zamítnutí návrhu na zrušení § 2 odst. 1 písm. q) zákona o střetu zájmů ve výroku II. nálezu je na její jednání nutno nadále pohlížet jako na protiprávní, ovšem v důsledku vyslovení protiústavnosti § 14b odst. 1 písm. c) ve výroku I. téhož nálezu není u jejího jednání splněna podmínka společenské škodlivosti.“ (bod 66).
42. Ve zde řešeném případě je s ohledem na uvedené třeba postupovat shodně, proto lze konstatovat, že taktéž v případě žalobce platí, že byť jeho jednání bylo protiprávní, nebyla naplněna podmínka společenské škodlivosti.
43. Pokud jde o námitku promlčení, tuto soud jako důvodnou neposoudil. Ke spáchání skutku došlo dne 30. 6. 2018, neboť k tomuto dni bylo třeba, aby žalobce učinil oznámení podle § 12 odst. 2 zákon o střetu zájmů. Promlčecí doba činí v daném případě 1 rok (§ 30 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb.). Řízení bylo zahájeno dne 4. 4. 2019, v tento den došlo k přerušení promlčecí doby. Následně byla tato doba opět přerušena vydáním rozhodnutí dne 22. 11. 2019. Napadené rozhodnutí bylo vydáno 12. 5. 2020, tedy včas.
44. Ze shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný je v novém rozhodnutí vázán právním názorem soudu.
45. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce sice měl ve věci úspěch, proto mu náleží náhrada nákladů řízení, kdy v daném případě se jedná o zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000,-Kč. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 7. 2. 2022

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce